

Stráž

List pro katolický

 Orgán katolických
legionářů, jejich přátel,
hraničářů a vojáků
v záloze

 Redakce a administrace
v Praze II., ulice u Půlčovny 4

Ročník II.

V Praze dne 11. února 1938

Číslo 7

VÝMĚNA RESORTŮ

Již delší dobu se u nás mluví a píše o dvou věcech, jednak o výměně ministerských křesel a rozšíření koalice. Novoročními projevy některých politiků byly obě tyto otázky nadhazeny, ale dosud se nestalo nic a pravděpodobně bude ještě dlouho trvat, než se něco stane. Teoreticky jsou všechny vládní strany pro obě otázky, ale horší je to již s praktickým řešením.

U nás se vyvinul stav, jistě ne zdravý, že některé strany si obsadily jako své državy určitá ministerstva a drží je za každou cenu. A do nich dosazuje jen své lidi, bez ohledu na kvalifikaci často, jen když mají legitimace oné strany. Nejsou řídkými případy, že marně usiluje o místo nebo povýšení, na které má nárok, úředník jiné politické strany, než je ministr, nebo člověk, který se o politiku nestará v přesvědčení, že povinnost úředníka je sloužit, a sice dobie službě, a ne dělat politiku. Že je jeho povinností sloužit státu a ne určitě politické skupině. Vyvinul se dokonce takový stav, že dojde-li přece k tomu, aby se stal ministrem některého ministerstva zástupce jiné strany, než která je dosud měla, mají v sekretariátech stran hodně práce s vyplňováním nových legitimací. Přes noc si mnoho lidí uvědomuje, že vlastně patří do jiné strany, než ve které byli dosud, a že mají číst jiné noviny, než jaké čelili dosud.

Tohle je tedy věc nezdravá a měl by ji být učiněn již jednou konec. Záleží při tom ovšem více na stranách, než na úřednicích samých. Strany, když posílají na ministerská místa své lidi, by si měly uvědomit, že je tam starší pro stát a ne pro sebe, a že nesmí jít o udržení državy mocenské nebo o získání voličů, nýbrž o řízení státních věcí. Každému ministerstvu připadá jistý podíl v úsilí o společné dobro a je i správné, když jiný muž přinese i jiné názory i jiné melodie v práci onoho ministerstva. Proto i poté stránce by bylo žádoucím, aby si občas měnily strany ministerstva. Tato nutnost se sice všeobecně uznává, ale říze se již praktikuje.

Další otázkou jest rozšíření vládní koalice. Jak se zdá, nemůže padat v úvahu přibírání henlajnovců, kteří projeví ke státu velice málo lásky, nadužívající příliš svobody, která v našem státě existuje. Jednalo by se tedy hlavně o luďáky a národní sjednocení. Toto jest ovšem dnes tak rozšířeno, že sotva s ním lze počítat a luďáci, kteří mají nejen právo, nýbrž i povinnost účasti na vládních pracích, sami se z ní svým radikálním vyžadují. A sotva se za nynější nálady podaří ministerskému předse-

Dr. D. F. Polanský:

O českoslov. sebevědomí

Velmi mnoho polemik, diskusí, kampaní, bývá u nás vedeno za hlavního zřetel na cizí kritiku. Nebývá vždy považováno za důležité, zda ten či onen předmět našeho zájmu jest hodnotný, cenný, krásný, dobrý, nýbrž místo toho jest nám téměř vždy směrodatným, zda nás za tento náš zájem pochválí neb pokárá cizina. Skoro až z toho vyplývá jakýsi praktický relativismus, podle něhož by nebylo dobrým ani krásným ani cenným o sobě vůbec nic, nýbrž existence všech hodnot by závisela na uznání směrodatného okolí. Nechme však filosofii a zůstaňme při prostých československých skutečnostech.

Jistě, že naše samostatnost, — tečneme jaksi v technickém smyslu, — se uskutečnila, až teprve když ji směrodatná cizina uznala. A již pouhý příkaz prozřavé opatrnosti velí, abychom ani nadále nepouštěli se zřetel a nepěstali se starati o to, co o nás cizina soudí a jak o nás smýšlí. Ale již právě tento zřetel sám obsahuje též důležitou brzdou: kdybychom vždy a ve všem čerpali jen odjinud, v čem by pozůstávala samostatnost? Musíme mít svůj vlastní obsah, samostatnost, uznávat vnitřní hodnotu, národní a státní duši, za kterou bychom se bili a ji bránili třeba proti celému světu. Vždyť i ta naše státní samostatnost sama zde byla daleko dříve, než nám ji mocnosti oddekretovaly.

Když si máme bráti příklady, tedy dobré: Angličan, Němec, Američan, Japonec atp., co slovo to naplň hrdostí pro představitele toho kterého státu. Ať platí totiž o slovu Čechoslovák! Vděčnost jest dobrá věc a věrnost za věrnost jistě zůstane — už jako stará československá vlastnost — naši zásadou vůči všem, kdož nám pomohli k osvobození z věkové poroby. Ale kdyby kdokoli, třeba i ten nejlidnější pomocník, chtěl v nás spatřovati třeba ne přímo sluhu, ale jen nějakého méně hodnotného činitele, tedy ať promine, zachováme-li si vůči němu volnou ruku. Zadarmo nám nikdo nic nedal ani nedá. Kdybychom za nic nestáli, ba více, kdybychom nebyli velmi hodnotnými — tedy by nás neuznávali.

Tedy pryč již s tou postrašenou snahou zachováti se stůž co stůž vůči různým kritikám, věme sobě, svým orgánům: armádě, správě, funkcionářům, milujme všechny své složky politické, kulturní, sociální, stavovské, jež tvoří dohromady krásné československé kolektivum a teprv v druhé řadě se ohlédneme v sousedství. To vzbudí i tam příslušné pocity, jež nám budou jen milými, t. j. respekt a pochopení.

Dalekosáhlé změny v Německu

Poslední dny lednové byly v Německu dusné, čekalo se nějaké velké překvapení a nescházelo ani těch, kteří se domnívali, že ono překvapení bude se rovnat hroznému červnovému noci r. 1934, kdy byli povražděni nejlidnější vůdcové hakenkreuzlerského hnutí. Tentokrát se sice aspoň zatím, oboje převrat bez krvavolování, ale to neznamena, že je méně důležité než byl v r. 1934. Lze říci, že Hitler se po druhé zmočnuje vlády v Říši, dostáváje pod svou moc armádu i držení vnitřní a zahraniční politiky. Vnější popudem ke změně, která je tak dalekosáhlá, byl nerovný sňatek maršála Blomberga s 28letou dcerou maserky. Důstojnický sbor nebyl spokojen, protestoval. Neměl ostatně rád maršála, který uváděl armádu, která si vždycky uchovávala svoji neodvislost na politických stranách v stále větší závislosti na hakenkreuzlerské straně. V čele odporu stál velitel pozemních vojskových č. generál Fritsch. Hitler neváhal a dal ho zaknout. Po poradách s generály Keitlem a Brauchitschem, odpůrci Blombergovými, suspendoval Blomberg a jmenoval Keitlem členem tajné rady a generalisimem vojsk.

dovi Dru Hodžovi, který není proti účasti lidové strany ve vládě, podává rozšířit vládu o člena lidové strany.

Jak je z tohoto stručného popisu vidět, je dosti málo nadějí, jak na výměnu resortů ministerských, tak na rozšíření vládní koalice. Vůle sice takdy je ke změně, ale proti provedení se staví mnoho překážek.

Armádě je zaručena sice autonomie, ale jejím šéfem se stává Hitler. Generálové, kteří byli blízko straně, jako Reichenau a kteří, jak se všeobecně myslelo, se měli stát nejlidnějšími osobnostmi v armádě, byli přeloženi. Goerring byl jmenován maršálem a členem tajné rady, v níž zasedá Hitler a Neurath. Asi 30 generálů a 60 plukovníků bylo pensionováno. Je jisto, že nyní strana dostává do rukou všechnu moc, jako ji má fašistická strana v Itálii s Mussolinim v čele. Pro další vývoj je to velice důležité. Odvolání velvyslanců z Říma, Tokia a Londýna, jakož i Papena z Vídně a jmenováním Ribentropa ministrem zahraničních věcí, nastávají pronikavé změny v zahraniční politice. Blomberg a jiní vedoucí činitelé jak v armádě tak ve státě, stáveli se na odpor příliš ostrému kursu zahraničnímu. Ted mají zajisté volnou ruku. Znamená to posílení osy Řím-Berlín-Tokio, zesílení protisovětské politiky? Pravděpodobně. Ale pak by to znamenalo i zesílení akcí proti státům, které v současné době mají se sověty pakt, tedy proti Francii i Československu.

V Německu nastupuje diktatura strany, jejíž moc byla sice dosud veliká, ale přece byla brzděna. Vůdce strany dostává největší moc v Říši. Tim je zatím dokončen vývoj, který se dal od r. 1933, kdy Hitler za pomoci nacionalistů a Papena získal ve volbách 52% hlasů a bylo mu svěřeno předsednictví vlády. Je třeba přiznat, že dovedl řádně zamíchat vodami mezinárodní politiky za těch 5 let a nyní již změna znamená další zneklidnění

Křesťanská sociální politika

Když sledujeme činnost církve v posledních letech, musíme přiznat, že jest ohromná v sociální oblasti. Od nesmrtelného papeže Lva XIII., jehož sociální Encyklika „*Aeterni novarum*“ se stala základnou sociální práce katolíků, až do posledních dvou sociálních Encyklik Pia XI. „*Quadragesimo anno*“ a „*Divini Redemptoris*“, bylo vykonáno pro dělníka tolik dobrého, všeobecně mluveno, že i sami odpůrci církve to nuti přiznat. A v posledních letech ať se podíváme kamkoliv, všude vidíme, jak v dobách těžké hospodářské a sociální krise se uplatňuje blahodárné církve. Uvedu jen to, co dělá pařížský arcibiskup, kardinál Verdier, který za 5 let vystavil na periferii Paříže 100 kostelů a dal tak práci tisícům a tisícům nezaměstnaných, co dělají biskupové v jiných zemích, i u nás, ať již se zmiňují o tom, že právě sociální zásady papežů se stávají různým vládcům, jako třeba prezidentu Rooseveltovi, východiskem z krise. Všude se uvědomují katolíci, že nejlepší zbraní proti podratným komunistickým zvlíml je právě intenzivní sociální práce.

Mám před sebou řeč, kterou proslavil arcibiskup čicagský, kardinál Mundelein, a která je potvrzením této pravdy. Nestáčí, děl, prádná slova, a sebe zvučnejší, je třeba činnosti. Je třeba sice pořádat přednášky proti komunistickému nebezpečí ve světě, ale to by nestačilo, když katolíci všude nepřikročili k uskutečnění spravedlivých křesťanských sociálních zásad. Trpěli jsme v minulosti tím, že jsme nepostupovali energicky proti egoistickým zaměstnavatelům, kteří pokrývecky se dělali katolíky, ale nevedli si podle katolických zásad. Ty dohdy patří již minulosti. Naše místo je s chudými, s dělníky, to jsou naši lidé. Stavějí naše chrámy a naplňují je. Jejich děti navštěvují naše školy, naše kněžstvo pochází z jejich řad. Čekají od nás směrnice a pomoc. Neskrývejme si nebezpečí komunismu u nás a vůbec ve světě, sám papež Pius XI. před tím vážně varuje. Ale čelme mu hlavně tím, že naše činy soukromé i veřejné budou takové, aby nezraňovaly sociální spravedlnost. Nesmíme

Chmurná čísla

Občas se vynořují slova, že nezaměstnanost jest na ústupu, tedy že se zmenšila i těžká hospodářská i sociální krise, která jest od r. 1931 takovou mellow pro lidstvo nejen Evropské, nýbrž celého světa. Ale čísla, která mluví tvrdou řečí a nesmlouvavou, všechny naděje mají. Poslední statistiky o stavu nezaměstnanosti v naší republice jsou aspoň chmurné. Za poslední měsíc přibýlo nových 60.000 nezaměstnaných, takže jich máme 518.000, což je tedy na nevelký stát jistě více než dosti. V některých průmyslových odvětvích nastalo vše zlepně, ale v jiných, jak v textilu, je pozorovano stále zhoršení. Je třeba, aby stát hledal jiné cesty k zlepšení a přihlížel ke všem odvětvím, aby byla provedena revize dvojího zaměstnání nebo práce přes čas a polozky na nouzové práce byly rozdělovány tak, aby se dostalo na všechen úřady nezaměstnaných. Zdá se, soudě podle nedávného prohlášení ministra sociální péče Nečase, že ten uvažl je zde, jen aby byl proveden.

Hlavní název: **Svatováclavská stráž**

Autor: **Jiří Sahula**

Názvy článků: **Dalekosáhlé změny v Německu, Rytířská povaha Otce vlasti, Lidová fronta ve Francii se rozpadává, Litoměřice**

Stránky: **[1], [2], [3], [4]**